

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ, м. КИЇВ

**ЛИПОВЕЦЬКО-БЕРДИЧІВСЬКИЙ ДЕКАНАТ,
містечко Бердичів Житомирського повіту Волинської губернії,
з 1844 р. – Махнівського повіту Київської губернії,
з 1846 р. – повітове місто Київської губернії**

(назва фонду)

Фонд № 1046

Опис № 2

(назва опису)

1805–1913 рр.

(крайні дати документів)

ПЕРЕДМОВА

Липовецько-Бердичівський (Липовецько-Махнівський) деканат – нижча інстанція єпархіального управління – адміністративна духовна установа, що контролювала римо-католицькі парафії, розташовані в містах Липовець, Бердичів¹ та населених пунктах, що до 1796 р. адміністративно належали до Брацлавського намісництва, а з 1796–1925 рр. до Волинської та Київської губерній, що входили до складу Житомирської дієцезії. Відповідно до указу Сенату №XXXVII від 14 грудня 1772 р. деканати підпорядковувався Могильовській римо-католицькій консисторії, м. Могильов (сучасна Республіка Білорусь). Після третього поділу Речі Посполитої в 1795 р. та відповідно до указу Сенату № 18504 від 28 квітня 1798 р. до Луцької єпархії приєднано території скасованих Київської та Житомирської єпархій й утворено Луцько-Житомирську дієцезію з центром у м. Луцьк. Тоді ж заснували Луцько-Житомирську консисторію².

У 1841 р. Луцько-Житомирську консисторію переміщено до м. Житомир³.

До функцій Луцько-Житомирської консисторії входив захист і поширення католицизму, нагляд за порядком богослужіння в костелах, веденням метричних книг, контроль за діяльністю римо-католицького духовенства, станом парафій і монастирів, освячення нових костелів, висвячення священнослужителів, здійснення духовного суду над священнослужителями і мирянами.

Після скасування установи 19 січня 1919 р. згідно з декретом Тимчасового робітничо-селянського уряду України “Про відокремлення церкви від держави і школи від церкви”, документи та архів Луцько-Житомирської консисторії, зокрема Липовецько-Бердичівського деканату, знаходилися на зберіганні у Київському обласному історичному архіві. У 1944 р. документи було передано до Центрального державного історичного архіву УРСР у м. Києві (далі – ЦДІА УРСР у м. Києві) створеного згідно з наказом НКВС УРСР від 24 червня 1941 р.

В умовах воєнного часу передавання документів було проведено без оформлення акта приймання-передавання документів і акта перевіряння наявності та стану документів з приблизним підрахунком кількості справ та обсягів документів.

Документи надійшли до ЦДІА УРСР у м. Києві у стані розсипу. У 1992 р. “Центральний державний історичний архів УРСР у м. Києві” перейменовано на “Центральний державний історичний архів України, м. Київ” (далі – ЦДІАК України) відповідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 21 липня 1992 р. № 415 “Про затвердження Положення про Головне архівне управління при Кабінеті Міністрів України”.

¹ Містечко Бердичів входило до Житомирського повіту Київського воєводства, а з 1796 р. - до Житомирського повіту Волинського губернії. У 1844 р. містечко Бердичів включили до Махнівського повіту Київської губернії. В грудні 1845 р. імператорським указом Бердичеву надано статус міста і він став центром однойменного повіту Київської губернії

² ДАЖО – ф. 178, оп. 6, спр. 1 арк. 7

³ ЦДІАК України ф. 442 оп.72 спр. 444 арк. 65

Описання документів Липовецько-Бердичівського деканату проведено у 1953 р. за скороченим методом. У 2025 р. проведено удосконалення опису 2 фонду 1046 шляхом науково-технічного опрацювання документів (уточнення заголовків та крайніх дат) та передрук опису з одночасним перекладом українською мовою. До опису внесено 9 (дев'ять) справ постійного зберігання з № 1 по 9. У разі, якщо в справі тільки російськомовні документи в заголовку мову не зазначено.

Даний фонд складають документи польською, російською мовами за 1805–1913 рр.: метричні книги костелів Бердичівського та Липовецького повітів⁴ за 1877–1882 рр.; метричні довідки парафіянам костелів св. Варвари м. Бердичів, св. Антонія м-ка Білопілля Бердичівського пов. Київської губ. про народження, хрещення, шлюб, смерть та інші документи.

Опис складається з таких розділів: перша графа – номери за порядком; друга графа – індекс справи (діловодний номер); третя графа – заголовок справи (тому, частини); четверта графа – крайні дати документів справи (тому, частини); п'ята графа – кількість аркушів у справі (томі, частині); шоста графа – примітки.

Недіючий опис включено до опису на правах справи.

До опису складено: титульний аркуш, передмову, список скорочень та підсумковий запис.

Доступ до документів надається на загальних засадах. До справ, що знаходяться у незадовільному фізичному стані – доступ обмежений.

Начальник відділу
забезпечення збереженості документів

Тетяна СОЛОМКО

⁴ Костел св. Діонісія м-ка Монастирище Липовецького повіту в різні періоди був у підпорядкуванні то Уманському декану, то Липовецькому декану, тому частина масиву метричних книг цього костелу за 1835, 1854–1878 рр. зберігаються в фонді 1043, Звенигородсько-Уманський деканат

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

губ.	—	губернія
м.	—	місто
м-ко	—	містечко
пов.	—	повіт
с.	—	село
р., рр.	—	рік, роки

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ,
м. КИЇВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЦДІАК України

_____ Ярослав ФАЙЗУЛІН
_____ 2025 р.

Фонд № 1046

Опис № 2

справ постійного зберігання
за 1805–1913 роки

№№ з/п	Індекс справи (діловодний номер)	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документів справи (тому, частини)	Кількість аркушів у справі (томі, частині)	При- мітки
1	2	3	4	5	6
1	Метричні книги костелів Бердичівського та Липовецького повітів Київської губернії	1877 р.	487		
2	Метричні книги костелів Бердичівського та Липовецького повітів Київської губернії	1878 р.	494		
За	Метричні книги костелів Бердичівського та Липовецького повітів Київської губернії	1879 р.	489		
4	Метричні книги костелів Бердичівського та Липовецького повітів Київської губернії	1882 р.	494		
5	Річна статистична відомість про парафію костелу св. Яна Непомуцького м-ка Махнівка Бердичівського пов. Київської губ.	1851 р.	2		
6	Метричні довідки парафіян костелу св. Варвари повітового м. Бердичів Київської губ. про шлюб Едварда Раньковського з Соломією Буковською та про смерть Юліана Корицького. <i>Польська мова</i>	14 травня 1805 р., 14 лютого 1859 р.	2		
7	Наказ Луцько-Житомирської римо- католицькій духовній консисторії про вимогу пояснень від настоятеля костелу св. Антонія м-ка Білопілля Бердичівського пов. Київської губ., ксьондза Липинського щодо видачі Регіні Якубовській свідоцтва на вільне укладання шлюбу, користуючись яким, вона без згоди батьків, повінчалася з православним шляхтичем Борщевським	30 вересня 1859 р.	1		

1	2	3	4	5	6
8	Довідка про народження та хрещення в 1893 р. в костелі св. Антонія м-ка Білопілля Бердичівського пов. Київської губ. дворянки Юлії Старжиської	28 серпня 1913 р.		1	
9	Недіючий опис, складений в 1953 р.			5	

До опису внесено на підставі акта № 76 від 09.05.2025 р. 1 (одну) справу під № 9.

Таким чином, в опису налічується 9 (дев'ять) справ.

Начальник відділу
забезпечення збереженості документів

Тетяна СОЛОМКО

Завідувач архівосховища відділу
забезпечення збереженості документів

Каріна КРАСНОБОКА

09.05.2025 р.

До опису внесено 9 (дев'ять) справ з № 1 по № 9.

Укладач опису

Начальник відділу
забезпечення збереженості документів

Тетяна СОЛОМКО

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

ЦДІАК України

08.05.2025 № 5

Начальник відділу
забезпечення збереженості документів

Тетяна СОЛОМКО

Завідувач архівосховища відділу
забезпечення збереженості документів

Каріна КРАСНОБОКА

09.05.2025 р.